

Nooit komkommernieuws: geen zomer zonder consultants

Nieuws donderdag 31 augustus 2023

Komkommernieuws bij de spoorwegen bestaat niet. Daar zorgen de consultants wel voor. Dat mag ook voor het prijskaartje dat aan hun gilet hangt. En met het internationaal treinvervoer als duurzaam vervoermiddel naar zomerse bestemmingen lijkt het warm water opnieuw uitgevonden te zijn. Sta me toe hier even over door te bomen om al schrijvend de natte zomer van me af te schudden.

Onze waardevolle collega's van bpost kregen hun portie consultants enkele weken geleden reeds in de brievenbus. Het was een kwestie van tijd dat ook bij het spoor een trein met consultants het station zou binnenrijden - op tijd, met enkel eerste klasse-rijtuigen en niet halvelings afgeschaft. Ook hier ging dit gepaard met heisa in de media waarop ACOD Spoor, net zoals ACOD Post eerder, onmiddellijk reageerde met een duidelijk standpunt: onaanvaardbaar.

YPTO? Bingo!

Een Britse IT-consultant kreeg de opdracht om bij NMBS-dochteronderneming YPTO een moeilijk probleem op te lossen. Welk probleem werd in het artikel door de onderzoeksjournalist niet vermeld, meer nog, de krant vroeg aan ons of we zelf een idee zouden hebben. We kunnen alleen maar gissen en wachten het onderzoek af, hoe deze Britse onderdaan de opdracht toegewezen kreeg en over welk probleem het juist ging. Dan hebben we het nog niet over de 340 andere consultants die door de NMBS in dezelfde periode werden ingehuurd. Ook Infrabel heeft consultants die al eens blijven plakken bij het spoor. Zeg dus niet dat het spoor geen aantrekkelijke werkgever is.

De krant verwees naar het professionele netwerk van de huidige CEO die opwierp dat ze de man enkel heeft geïntroduceerd en dat over het inhuren van zijn diensten werd beslist door het toenmalige management van YPTO. De CEO heeft een interne audit gevraagd om duidelijkheid te scheppen. ACOD Spoor zal de besluiten van deze audit opvragen in het eerstvolgende strategisch bedrijfscomité.

Het prijskaartje van de consultant bedroeg op twee jaar tijd een miljoen euro, er werd 2.200 euro per gepresteerde dag aangerekend. Om te duiden: deze man verdiende op één jaar tijd meer dan de CEO en eerste minister van dit land samen (om en bij de 500.000 euro). Let wel, er zijn voetballers die nog meer verdienen, maar ook dat worden marktconforme lonen genoemd. Dat die lonen door multinationals - en hun consultants - worden bepaald, maakt dat voetbal meer dan de belangrijkste bijzaak is. Noem het in voetbaltermen uitgedrukt gerust een één-tweetje: voetballers onnozele bedragen geven waardoor de lonen van managers en consultants verhoudingsgewijs mee kunnen stijgen zonder dat ze te hoeven blozen. Diezelfde captains of industry pompen miljarden in voetballers en zeggen tegelijkertijd tegen hun werknemers geen budget te hebben voor een bescheiden loonsverhoging. Werknemers sparen ondertussen voor een abonnement bij hun favoriete club. Brood en spelen zijn van alle tijden.

Erst das Fressen

De recordbedragen aan transfers die sinds kort in Saoedi-Arabië worden uitgegeven, zijn niet verwonderlijk.

Een zeer bekend Amerikaans consultancybureau heeft dat land als grootste klant. Dit bureau werd door onderzoeksjournalisten in een boek beschreven als voornaamste oorzaak van de toegenomen inkomensongelijkheid in de mondiale samenleving. We spreken nog niet over de bedenkelijke houding van Saoedi-Arabië tegenover de universele mensenrechten. Arbeidsmigranten moeten hun paspoort afgeven aan hun werkgever en worden aan diens grillen overgeleverd. Benieuwd of Ronaldo en co. ook hun paspoort hebben moeten afgeven? Het grote geld heerst in de catacomben van de voetbaltempels. Wat zei Berthold Brecht ook alweer? Erst kommt das Fressen und dann kommt die Moral.

Datzelfde consultancybureau heeft ook een sterke band met de spoorwegen. Een voormalige CEO die vandaag lid is van de raad van bestuur van de NMBS voor N-VA en een voormalige voorzitter van de raad van bestuur van Infrabel die eerder N-VA-kabinetschef was, komen uit die stal. Dat de N-VA in een persbericht transparantie eist over de consultancy-opdrachten bij het spoor getuigt dan ook van een potsierlijke onbeschaamdheid. Haar vertegenwoordigers zitten zelf aan de knoppen van het consultancy-bordspel.

Het was dan ook niet verwonderlijk dat beide heren daags na het artikel in dezelfde krant de verloning van de Britse consultant verdedigden met de stelling dat dit gangbare bedragen zijn in de sector. Meer nog, de voormalige CEO bevestigt dat hij consultants heeft ingehuurd om de splitsing van de Belgische spoorwegen in 2005 in goede banen te leiden. Dat de stiptheid sinds 2005 alleen maar slechter is geworden, is de brave man blijkbaar ontgaan. Je vraagt je eigenlijk af wie welke belangen vooropstelt. Die van een buitenlands consultancybureau of die van de Belgische spoorwegen als openbare dienst? Zeker als je een ouderwets neoliberal en separatistisch discours hanteert. Good Public Governance? Het is als het klimaatbeleid in dit land. Men gaat er nog steeds vanuit dat het klimaat zich veranderlijk aanpast aan gewestelijke en andere taalgrenzen. Terwijl we terug kiezen voor internationaal treinvervoer als duurzame keuze, pleit de partij van beide heren voor het regionaliseren van de Belgische spoorwegen...

Old Boys

Internationaal spoorreizen is opnieuw een hype. En terecht. Maar is het niet jammer dat de historische Europese spoorwegondernemingen in het verleden weggeconcurrereerd werden door subsidies aan private luchtvaartmaatschappijen? Dat men nu oppert dat dankzij private operatoren terug nachttreinen rijden, is dan ook cynisch.

Terug naar de Britse consultant. Het gaat hier eigenlijk over een historische 'post met profiel'. Dat betrokken consultant tot de IT-sector behoort, Brits en mannelijk is, is geen toeval. De Britse staat raakte in de jaren '60 en '70 haar IT-kennis kwijt aan de consultancybureaus die toen vooral een mannelijke aangelegenheid waren. Zeg maar een 'old boys network'. Voordien werd al het hoofdelijk rekenwerk voornamelijk verricht door vrouwen - zeker in de ambtenarij. De computerjobs werden uitbesteed aan de mannelijke consultants in plaats van de vrouwen op te leiden. Zij mochten terug naar de haard.

En ja, ook Saudi-Arabië heeft nog steeds een ongemakkelijke houding wat vrouwenrechten aangaat.

Günther Blauwens